

Oponentský posudek doktorandské disertační práce „The role of urinary N-acetyl-beta-D-glucosaminidase (NAG) as a marker of renal tubular impairment in children“, autor paní MUDr. Sylva Skálová

Disertační spis je koncipován jako komentovaný soubor prací, které byly autorkou disertace publikovány. Celkově jde o 7 publikací, u všech je doktorandka prvním autorem; jedna z prací má charakter „Práce přehledové/Souborného referátu“, další práce odpovídá označení „Dopis redakci – Letter to the Editor“, ostatní práce jsou svým pojetím „Práce původní“. Ze souboru prací doktorandského spisu je zřejmé, že některé z nich byly publikovány v časopisech s impakt faktorem. Všechny publikace disertace, resp. jejich xerokopie jsou v anglickém jazyce, stejný jazyk je použit také ve zbývajících částech textu. Úvodní část disertační práce, která je teoreticky zaměřena, je doprovázena několika cíleně vybranými obrázky; prakticky všechny z nich jsou určitou modifikací převzatou z příslušného internetového portálu, nechybí u těchto obrázků uvedení zdroje.

Jednotícím tématem všech publikací doktorandky je problematika vztahující se k významu NAG u některých onemocnění ledvin, resp. močových cest u dětí. Je to doklad velmi soustředěného úsilí autorky badatelského spisu, neboť se tímto způsobem snažila přispět k prohloubení a rozšíření laboratorního spektra parametrů, které bývají v klinické praxi používány. Zcela racionálně tak úvodní publikace (Chapter 4) postihuje vymezení tzv. normálních hodnot NAG v moči u zdravé populace českých dětí. Stanovení referenčních hodnot bylo velmi precizně provedeno a získané parametry jsou v podmínkách přinejmenším české/slovenské dětské nefrologie běžně používány.

Další z prací (Chapters 5 – 9) hodnotí význam stanovení NAG u dětí s různými nefropatiemi, kde abnormální hodnota NAG může být citlivým ukazatelem tubulárního poškození. Získané výsledky jsou v rámci jednotlivých publikací vždy vcelku obsírně konfrontovány s recentními literárními údaji. Autorka publikací přitom vždy v rámci jednotlivých oddílů „Diskuse“ uvádí možná úskalí interpretace zjištěných výsledků, současně však na objektivně doložitelných údajích uvádí výhody stanovení NAG v moči. Prakticky ve všech publikovaných sděleních doktorandka sděluje, že získané hodnoty NAG je nezbytné posuzovat v celkovém kontextu příslušné nefropatie, tedy zejména s ohledem na výsledky dalších laboratorních parametrů. Soubor prací doktorandky zcela jistě přispěl k prohloubení znalostí o změnách NAG v moči, resp. jejich významu v rámci různých nefropatií. Hodnocení tohoto biochemického parametru by se mělo stát nezbytnou součástí zejména při déledobějším sledování dětí v odborných

nefrologických ambulancích. Nezanedbatelná je přitom skutečnost, že analýza NAG je většinou charakterizována jako relativně jednoduchá, dostupná a ekonomicky nenáročná. Závěrečná kapitola spisu (Chapter 10) je souborným sdělením o získaných praktických zkušenostech autorky se stanovením NAG v moči ve vztahu k taxativně uvedeným onemocněním uropoetického traktu, částečně jsou zde naznačeny možnosti k dalšímu využití sledování tohoto biochemického parametru.

Jako oponent uvádím, že předloženou formu disertačního spisu bylo pro mě relativně snadnější oponovat, neboť s ohledem na výše uvedené údaje prakticky všechny z publikací již prošly oponentským řízením v rámci jednotlivých periodik.

V kontextu všech výše uvedených skutečností se domnívám, že disertační spis splnil sledované cíle a záměry autorky a práci doporučuji k obhajobě před příslušnou komisí UK LF v Hradci Králové.

K autorce disertace mám tyto dotazy:

1. z tabulky 1. (Chapter 4) je zřejmé, že referenční hodnoty NAG jsou věkově závislé. Lze se zjednodušeně vyjádřit, že asi od 2-3r. věku dítěte jsou již hodnoty identické jako u zdravé adultní populace?
2. v závěrech práce (Chapter 10) je mezi chorobami, kde má význam stanovení NAG uvedena noční enuréza (EN). U kterých dětí s EN se autorka domnívá, že stanovení NAG je opodstatněné a mělo by být provedeno vždy?
3. lze stanovení NAG využít také např. u některých nefropatií dlouhodobě provázených různě velkou proteinurií a kde proteinurie může mít „toxický“ vliv na tubulární úsek nefronu?
4. které z publikací disertačního spisu si autorka nejvíce cení a proč?

22.6. 2007

Prof. MUDr. Zdeněk Doležel, CSc.
přednosta II. dětské kliniky LF MU a FN Brno